

Taxfreeförsäljning ombord på färjelinjer mellan Sverige och Norge

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås att riksdagen skall godkänna en överenskommelse mellan Sverige och Norge om vilka villkor som skall gälla för att s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge skall få proviantera med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord. I promemorian lämnas också förslag till nödvändiga lagändringar med anledning av överenskommelsen. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2001.

Innehållsförteckning

1	Lagtext	3
1.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg	3
1.2	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	5
2	Ärendet och dess beredning.....	7
3	Godkännande av överenskommelse mellan Sverige och Norge om taxfreeförsäljning.....	8
4	Ändringar i provianteringslagen med anledning av överenskommelsen.....	9
5	Konsekvenser.....	10
6	Författningskommentar.....	12
6.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg	12
6.2	Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	13
Bilaga 1	Den nordiska provianteringsöverenskommelsen.....	12
Bilaga 2	Överenskommelse om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan Konungariket Sverige och Konungariket Norge.....	16

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

Härigenom föreskrivs ifråga om lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

dels att 6 och 10 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny bestämmelse, 14 a §, av följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 14 § skall lyda ”Återkallelse”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Proviaivering med obeskattade gemenskapsvaror och med icke-gemenskapsvaror för försäljning ombord får inte avse spritdrycker, vin eller starköl på fartygslinje mellan svensk hamn från norska gränsen i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till svenska gränsen i öster.

På en sådan fartygslinje får obeskattad försäljning inte överstiga 20 cigaretter eller 10 cigariller eller cigarrer eller 50 gram andra tobaksvaror per passagerare.

Regeringen får medge undantag från bestämmelserna i första och andra styckena i fråga om viss fartygslinje.

Undantag från bestämmelserna i första och andra styckena *skall beviljas fartygslinje som*

1. går i trafik mellan svensk hamn från och med Strömstad i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster,

2. bedriver åretruntrafik enligt regelbunden tidtabell, och

3. har kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning.

10 §

Tillstånd till proviantering beviljas av Tullverket.

Tillstånd till proviantering *och undantag enligt 6 § tredje stycket* beviljas av Tullverket.

14 a §

Tullverket får återkalla ett undantag enligt 6 § tredje stycket om förutsättningarna för att bevilja undantag inte längre finns.

¹ Senaste lydelse 1999:1332.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2002. En fartygslinje som vid lagens ikraftträdande har ett undantag från de begränsningar som avses i 6 § första och andra styckena skall anses ha beviljats undantag enligt den nya lydelsen av 6 §.

1.2 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 9 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

9 §²

En omsättning enligt 2, 2 a, 2 b eller 3 § av en vara anses som en omsättning utomlands, om

1. säljaren levererar varan till en plats utanför EG,
2. direkt utförelse av varan till en plats utanför EG ombesörjs av en speditör eller fraktförare,
3. en utländsk företagare förvärvar varan för sin verksamhet i utlandet och hämtar den här i landet för direkt utförelse till en plats utanför EG,
4. varan levereras till ett fartyg eller ett luftfartyg i utrikes trafik för bruk ombord på ett sådant fartyg eller luftfartyg eller för sådan omsättning som anges i 1 § tredje stycket,
 - 4 a. varan levereras till ett fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för försäljning ombord och avser sådana livsmedel eller livsmedelstillsatser som anges i livsmedelslagen (1971:511), dock inte punktskattepliktiga varor,
 5. varan omsätts på fartyg eller luftfartyg i de fall som avses i 2 b § för konsumtion ombord,
 6. det är fråga om en leverans av varor av de slag som avses i 3 § lagen (1999:445) om exportbutiker och varorna är avsedda för försäljning i en sådan butik,
 - 6 a. det är fråga om en sådan försäljning som avses i 1 § andra stycket lagen om exportbutiker,
 7. varan är en personbil eller motorcykel som vid leveransen är tillfälligt registrerad enligt 23 § första stycket 1, 2 eller 3 lagen (2001:558) om vägtrafikregister,
 8. varan levereras för en sådan utländsk företagares räkning som inte är skattskyldig för omsättningen och leveransen görs inom ramen för ett garantiåtagande som företagaren gjort, eller
 9. varan levereras här i landet till en fysisk person som är bosatt eller stadigvarande vistas i ett annat land än ett EG-land, under förutsättning att
 - a. ersättningen utgör minst 200 kronor, och
 - b. säljaren kan visa att köparen har medfört varan vid resa till en plats utanför EG före utgången av tredje månaden efter den månad under vilken leveransen av varan gjordes.

Vid leverans av en vara inom landet till en fysisk person som är bosatt i Norge eller på Åland anses omsättningen som en omsättning utomlands endast om

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2001:568.

1. leveransen avser en vara eller en grupp av varor som normalt utgör en helhet och ersättningen utgör minst 1 000 kronor efter avdrag för skatt enligt denna lag som hänför sig till ersättningen och

2. säljaren kan visa att köparen i nära anslutning till leveransen fört in varan eller varorna till Norge eller till Åland och därvid enligt tullräkning eller liknande handling betalat skatt motsvarande skatt enligt denna lag.

En leverans av varor till fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen *begränsas på det sätt som anges* för proviantering i 5 och 6 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

En leverans av varor till fartyg på linjer mellan Sverige och Norge eller mellan Sverige och Åland skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen *uppfyller de villkor som gäller* för proviantering i 5 och 6 §§ lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg.

En leverans som avses i första stycket 4 av punktskattepliktiga varor skall anses som en omsättning utomlands endast om leveransen uppfyller de villkor som gäller för proviantering i 7–9 §§ lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2002.

2 Ärendet och dess beredning

I propositionen Ändrade skatteregler med anledning av att taxfreeförsäljningen inom EU upphör (1998/99:86) bedömde regeringen att den nordiska provianteringsöverenskommelsen har spelat ut sin roll när det gäller att begränsa den skattefria försäljningen på resor mellan å ena sidan Sverige och Danmark och å andra sidan Sverige och Finland och att överenskommelsen därför på sikt bör sägas upp. Däremot ansåg regeringen att överenskommelsen fortfarande har aktualitet när det gäller fartygstrafiken till Norge. De begränsningar i förhållande till Norge som följer av överenskommelsen fördes därför över från förordningen (1994:1694) om viss proviantering m.m. till den nya lagen om proviantering av fartyg och luftfartyg (se prop. 1998/99:86, s. 76 och 77).

Den nordiska provianteringsöverenskommelsen (NPÖ) mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige har gällt sedan år 1969. Överenskommelsen finns i *bilaga 1*. Vilka obeskattade varor som får provianteras i syfte att säljas från kiosker eller liknande försäljningsställen ombord regleras i artikel 3 och beror på om det är fråga om en kort eller lång rutt. Till korta rutter räknas vissa rutter mellan Sverige och Norge. På korta rutter får proviantering endast ske med tobaksvaror, choklad och konfektyrer. På andra rutter kan spritdrycker med en alkoholhalt av högst 60 volymprocent, vin, öl, tobaksvaror, cigarettpapper, choklad- och konfektyrvaror, parfymer, kosmetiska preparat och toalettmiddel provianteras. Dessa begränsningar finns sedan den 1 juli 1999 i 6 § lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg, (proviauteringslagen). Regeringen får enligt samma paragraf medge undantag från begränsningarna.

Det norska finansdepartementet har i skrivelser till det svenska finansdepartementet tagit upp frågan om i vilken utsträckning rederier bör medges undantag från begränsningarna i artikel 3 i NPÖ (Fi1999/4914, Fi2001/54). Även Strömstads kommun har tagit upp frågan i en skrivelse till finansdepartementet (Fi2001/1095). Efter förhandlingar har representanter för svenska och norska regeringarna enats om en överenskommelse i frågan. Överenskommelsen finns i *bilaga 2*. Regeringen beslutade den 6 september 2001 att överenskommelsen skall undertecknas. Det norska finansdepartementet beslutade samma dag att remittera överenskommelsen och de föreskriftsändringar som krävs för att genomföra överenskommelsen i Norge. Den norska remisstiden går ut den 15 november 2001. Det norska finansdepartementets tidsplan är att överenskommelsen och föreskriftsändringarna skall träda i kraft den 1 juni 2002.

Överenskommelsen med Norge måste godkännas av Riksdagen.

I promemorian föreslås att Riksdagen skall godkänna överenskommelsen. Dessutom lämnas förslag till lagändringar för att genomföra överenskommelsen i Sverige. Det rör sig om ändringar i provianteringslagen.

3 Godkännande av överenskommelse mellan Sverige och Norge om taxfreeförsäljning

Förslag: Riksdagen godkänner överenskommelsen.

Skälen för förslaget: Sedan den 1 juli 1999 kan taxfreeförsäljning endast ske på färjelinjer som trafikerar tredje land. Alkoholdrycker kan dock inte säljas skattefritt på färjelinjer mellan svensk hamn från norska gränsen i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till svenska gränsen i öster, s.k. kort rutt. Detta följer av 6 § lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg (provianteringslagen). Bestämmelsen grundar sig på artikel 3 i den nordiska provi- anteringsöverenskommelsen från 1969 (NPÖ). Där regleras vilka obe- skattade varor som får provianteras i syfte att säljas från kiosk eller lik- nande försäljningsställen. I vilken omfattning skattefri proviantering får ske beror på om fråga är om en kort eller lång rutt. På korta rutter får proviantering endast ske med tobaksvaror, choklad och konfektyrer. På andra rutter får spritdrycker med en alkoholhalt av högst 60 volympro- cent, vin, öl, tobaksvaror, cigarett-papper, choklad- och konfektyrvaror, parfym, kosmetiska preparat och toalettmedel provianteras.

Regeringen får medge undantag från begränsningarna i 6 § provi- anteringslagen. Det finns ingen kort rutt mellan Sverige och Norge som med- getts dispens enligt provi- anteringslagen. Däremot beslutade regeringen 1987 att medge färjelinjen Strömstad-Sandefjord undantag från begräns- ningarna i artikel 3 i NPÖ. Beslutet förhandlades fram tillsammans med Norge, dvs. även den norska regeringen har medgett undantag från de begränsningar som följer av NPÖ.

Både svenska och norska finansdepartementet har fått in ansökningar om dispens från begränsningarna i NPÖ. Bland de rederier som har an- sökt om dispens finns rederier som hävdar att linjen Strömsstad- Sandefjord gynnas på ett otillbörligt sätt och att detta strider mot Rom- fördragets bestämmelser om konkurrens och statsstöd.

Mot bakgrund av ovan angivna förhållanden har representanter för den svenska och norska regeringen förhandlat fram en överenskommelse om hur frågan om taxfreeförsäljning ombord på färjor mellan länderna skall hanteras. Huvudsyftet med överenskommelsen är att rederier som önskar proviantera obeskattade varor för försäljning ombord på färjor mellan Sverige och Norge skall behandlas lika. Överenskommelsen genomsyras också av parternas önskemål att begränsa taxfreeförsäljningen till far- tygslinjer som tillgodoser eller kan tillgodose ett transportbehov. Det är alltså inte frågan om att släppa fri taxfreeförsäljningen på fartygslinjer mellan länderna.

Enligt överenskommelsen skall förbudsgränsen Lysekil-Risör behållas. Området innanför nämnda gräns delas upp i en zon där absolut förbud råder och en dispenszon, dvs. fartygslinjer som trafikerar kommuner inom sistnämnda zon kan få dispens från behörig myndighet. Dispens skall kunna ges till fartygslinje mellan svensk hamn från och med Ström- stad i norr och till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster. Den absoluta förbudsgrän- sen går alltså omedelbart norr om Strömstad och Sandefjord. För att få dispens är det dock inte tillräckligt att fartygslinjen trafikerar kommuner

inom dispenszonen utan det krävs också att fartygslinjen bedriver året-runttrafik enligt regelbunden tidtabell och har kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning.

Överenskommelsen bygger alltså på att rederier som uppfyller i förväg fastställda objektiva villkor skall ges rätt att proviantera med obeskattade varor för försäljning ombord. Villkoren motverkar i sin tur att färjelinjer startas i syfte att enbart bedriva taxfreeförsäljning. I avsnitt 5 görs bedömningen att överenskommelsen inte kommer att leda till minskade intäkter från alkohol- och tobaksskatterna. Däremot dras slutsatsen att överenskommelsen sannolikt kommer att gynna gränshandeln med Norge och därmed näringslivet i Norra Bohuslän. Det bedöms vidare som troligt att överenskommelsen kommer påverka sysselsättningen i regionen positivt. Sammantaget får överenskommelsen anses utgöra en lämplig avvägning mellan de olika intressen som frågan om taxfreeförsäljning innehåller och det föreslås därför att riksdagen godkänner överenskommelsen.

4 Ändringar i provianteringslagen med anledning av överenskommelsen

Förslag: De överenskomna villkoren för undantag från förbudet mot skattefri proviantering med alkoholdrycker för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge skall tas in i provianteringslagen. Undantag skall beviljas av Tullverket. Tullverket får återkalla ett undantag om förutsättningarna för att bevilja undantag inte längre finns.

Skälen för förslagen: Som redogjorts för i avsnitt 3 följer det av 6 § provianteringslagen att proviantering med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord inte får ske på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge. Denna bestämmelse grundar sig på artikel 3 i NPÖ. Enligt 6 § provianteringslagen får regeringen medge undantag från förbudet. I syfte att genomföra överenskommelsen med Norge föreslås att de överenskomna villkoren för undantag från förbudet i artikel 3 i NPÖ mot skattefri proviantering med alkoholdrycker för försäljning ombord tas in i 6 § provianteringslagen.

Att enbart ta in villkoren i provianteringslagen är dock inte tillräckligt för att uppnå huvudsyftet med överenskommelsen, dvs. att rederier skall behandlas lika. I dag får regeringen medge undantag från förbudet mot skattefri proviantering med alkoholdrycker för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge. En föreskrift om att regeringen får medge undantag för rederier som uppfyller villkoren innebär inga garantier för likabehandling. För att skapa sådana garantier är det nödvändigt att formulera bestämmelsen på så sätt att rederier som uppfyller villkoren skall beviljas undantag. I stället för att föreskriva att regeringen får medge undantag bör det alltså föreskrivas att rederier som uppfyller villkoren skall beviljas undantag från förbudet. Det innebär att regeringens befogenhet att medge undantag ersätts med en uttrycklig rätt för fartygslinjer som uppfyller villkoren att proviantera med obeskattade varor för för-

säljning ombord. Fråga uppkommer då om regeringen även i fortsättningen skall pröva ansökningar om undantag eller om denna uppgift bör flyttas över på någon annan myndighet.

Enligt nuvarande lagstiftning får regeringen medge undantag från förbudet mot att proviantera med obeskattade alkoholdrycker på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge. Eftersom bestämmelsen inte ger rederier någon rätt att få undantag handlar det om ärenden som nästan enbart innehåller politiska lämplighetsbedömningar. När så är fallet är det rimligt att befogenheten att medge undantag ligger hos regeringen. Med den ordning som nu föreslås kommer dock rederierna att ges rätt att få undantag från förbudet. Ärenden om undantag kommer därför inte längre att innehålla några politiska lämplighetsbedömningar. Med hänsyn härtill bör befogenheten att medge undantag från förbudet mot skattefri proviantering med alkoholdrycker flyttas från regeringen till en förvaltningsmyndighet. Eftersom Tullverket är den myndighet som i dag prövar ärenden om tillstånd till proviantering bör Tullverket i framtiden även pröva ansökningar om undantag från nu aktuellt förbud. Tullverkets beslut i ett sådant ärende skall gå att överklaga till allmän förvaltningsdomstol.

Om ett rederi som beviljats undantag inte längre uppfyller förutsättningarna för undantag är det rimligt att undantaget återkallas. Det föreslås därför att Tullverket skall få återkalla ett undantag om förutsättningarna för att bevilja undantag inte längre finns.

Enligt 6 § andra stycket provianteringslagen får den obeskattade försäljningen av tobaksvaror ombord på korta rutter mellan Sverige och Norge inte överstiga 20 cigaretter eller 10 cigariller eller cigarrer eller 50 gram andra tobaksvaror per passagerare. Dagens befogenhet för regeringen att medge undantag från förbudet mot proviantering med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord på korta rutter omfattar även begränsningen av den obeskattade försäljningen av tobaksvaror ombord på sådana rutter. Det föreslås därför att de överenskomna villkoren för undantag från förbudet mot proviantering med obeskattade alkoholdrycker också skall gälla som villkor för undantag från begränsningen avseende tobaksförsäljningen.

Det föreslås alltså att de överenskomna villkoren för undantag från förbudet mot skattefri proviantering på s.k. korta rutter mellan Sverige och Norge skall tas in provianteringslagen och att rederier som uppfyller villkoren skall medges undantag. Ansökningar om undantag skall prövas av Tullverket. Tullverket skall få återkalla ett undantag om förutsättningarna för att bevilja undantag inte längre finns. Detta föranleder ändringar 6 och 10 §§ provianteringslagen. Dessutom införs en paragraf, 14 a §.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2002.

5 Konsekvenser

Tullverket skall pröva ansökningar om undantag från förbudet mot proviantering med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord på korta rutter mellan Sverige och Norge. Detta är en ny arbetsuppgift för Tullverket. Med hänsyn till typen av ärenden är det sannolikt att det

högst kommer att röra sig om ett fåtal ärenden per år. Den nya arbetsuppgiften kan Tullverket därför klara inom befintliga anslag. Flera korta taxfreelinjer kan naturligtvis öka behovet av kontrollinsatser i resandetrafiken. Om det blir en ökning av behovet beror dock på hur många nya taxfreelinjer som startas och i fall linjer startas på orter som i dag saknar färjetrafik till utlandet. Att redan nu ta upp frågan om en framtida finansiering för Tullverket är därför inte möjligt. Utvecklingen bör följas noga och frågan om finansiering får tas upp om behov uppkommer.

Förslagen öppnar möjligheter för fler korta taxfreelinjer mellan Sverige och Norge. Antalet korta taxfreelinjer kan alltså komma att öka. Det finns därför skäl att något beröra förslagets effekter på intäkterna från alkohol- och tobaksskatten. Som tidigare nämnts finns det i dag en kort taxfreelinje mellan Sverige och Norge, nämligen Strömstad-Sandefjord. Trots att fråga är om skattefri försäljning är priserna ombord för närvarande förhållandevis höga. En liter Absolut Vodka kostar 260 kronor. På Systembolaget kostar en liter Absolut Vodka 325 kronor. Prisskillnaden är alltså bara 65 kronor. Priset ombord för en liter Campari är 164 kronor att jämföra med Systembolagets pris på 227 kronor. Priserna på starköl och cigaretter ombord ligger i nivå med priserna i land medan priserna på vin och snus ombord är högre än priserna i land.

Det är alltså endast på spritdrycker och starkvin som priserna är lägre ombord än i land. Om fler korta taxfreelinjer kommer i gång kan det leda till lägre priser ombord. Det bör dock påpekas att skattefriheten för resande från tredje land är begränsad till en liter spritdryck eller två liter starkvin. För resande som är bosatta i Sverige och reser in från Norge gäller denna skattefrihet i fråga om varor som inhandlats skattefritt endast om utlandsvistelsen varat i mer än 20 timmar. Det är alltså inte lagligt att åka till Norge fram och tillbaka samma dag och föra in en liter taxfreesprit utan att betala skatt för införseln. Dessutom kräver Tullverket redan i dag att rederierna inte säljer större kvantiteter till varje passagerare än vad som skattefritt får föras in i ankomstlandet. Det är möjligt att flera korta taxfreelinjer kommer att minska norrmännens inköp av alkoholdrycker i Sverige. Som redogjorts för ovan är dock priserna i land på starköl, vin, cigaretter och snus konkurrenskraftiga. Vidare är det inte sannolikt att norrmän bosatta öster om Oslofjorden kommer att utnyttja färjetrafiken för rena inköpsresor annat än i ringa utsträckning. Mot bakgrund av nu angivna förhållanden är det rimligt att anta att förslagen inte kommer att påverka intäkterna från alkohol- och tobaksskatterna negativt.

Som antytts i föregående stycke har Sverige i dag ett förhållandevis stort gränshandelsöverskott i förhållande till Norge. Fler korta taxfreelinjer mellan Sverige och Norge kommer sannolikt att leda till fler besök från Norge. Förslagen får därför anses gynna gränshandeln och därmed näringslivet i Norra Bohuslän. Dessutom är det troligt att fler färjelinjer kommer att påverka sysselsättningen i regionen positivt.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg

6 §

Genom de nya bestämmelserna i *tredje stycket* genomförs överenskommelsen med Norge. De nya bestämmelserna innebär att undantag från bestämmelserna i första och andra styckena skall beviljas fartygslinjer som uppfyller villkoren i tredje stycket. Villkoren för undantag har hämtats från överenskommelsen med Norge.

Som första villkor gäller enligt tredje stycket 1 att fartygslinjen går i trafik mellan svensk hamn från och med Strömstad i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster. Med Strömstad och Lysekil förstås Strömstads kommun respektive Lysekils kommun. Kommungränserna utgör alltså gränsen för zonen, dispenszonen. Det är inte tillräckligt att en av de hamnar som fartygslinjen trafikerar ligger inom zonen. Fartygslinjer som använder en hamn längre upp i Oslofjorden än Strömstad eller Sandefjord kan alltså inte beviljas undantag. Å andra sidan behöver en fartygslinje som använder en hamn söder om Lysekil eller väster om Risör inte ansöka om undantag eftersom första och andra styckena inte gäller för sådana fartygslinjer.

Dessutom krävs enligt tredje stycket 2 att fartygslinjen bedriver året-runttrafik enligt regelbunden tidtabell. Kravet på året-runttrafik innebär att trafik måste bedrivas under hela året. Fartygslinjer som endast går i trafik under sommarmånaderna kan alltså inte beviljas undantag. Det räcker dock inte med att trafik bedrivs under hela året, utan trafik måste också bedrivas enligt en regelbunden tidtabell. För att uppfylla kravet på regelbunden tidtabell måste en fartygslinje i princip bedriva daglig trafik. Däremot är det acceptabelt att trafiken gör uppehåll under större helger och liknande.

Slutligen krävs enligt tredje stycket 3 att fartygslinjen har kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning. Detta krav innebär inte att fartyget måste ha separata utrymmen för gods och fordon. Det är alltså tillräckligt att fartyget har utrymme för att transportera gods och fordon i betydande omfattning. Kravet på betydande omfattning får regelmässigt anses uppfyllt om fartyget har kapacitet att transportera 100 fordon.

Det bör tilläggas att ett fartyg som beviljas undantag måste ansöka om tillstånd till proviantering med obeskattade alkoholdrycker (se 7 §). Tullverket får återkalla ett provianteringstillstånd under vissa förutsättningar (se 14 §). Om en fartygslinje inte beviljas provianteringstillstånd eller får sitt tillstånd återkallat innebär det att fartygslinjen inte kan utnyttja sitt undantag enligt 6 § tredje stycket.

10 §

Genom ett tillägg föreskrivs att undantag enligt 6 § tredje stycket skall beviljas av Tullverket. Av 17 § följer att Tullverkets beslut i ett ärende om undantag överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

14 §

Enligt paragrafen, som är ny, får Tullverket återkalla ett undantag enligt 6 § tredje stycket om förutsättningarna för att bevilja undantag inte längre finns. Det är alltså fråga om att fartygslinjen ändrat rutt, tidtabell eller lastkapacitet m.m. på ett sådant sätt att fartygslinjen vid tidpunkten för återkallelsen inte längre uppfyller villkoren för undantag.

Övergångsbestämmelserna

Det finns ingen kort rutt mellan Sverige och Norge som medgett dispens enligt 6 § provianteringslagen. Däremot beslutade regeringen 1987 att medge färjelinjen Strömstad-Sandefjord undantag från begränsningarna i artikel 3 i NPÖ. Beslutet förhandlades fram tillsammans med Norge, dvs. även den norska regeringen har medgett undantag från de begränsningar som följer av NPÖ. Denna dispens skall gälla som ett undantag enligt 6 § tredje stycket. Att dispensen skall gälla som ett undantag innebär att dispensen kan återkallas om förutsättningarna för undantag inte längre finns.

6.2 Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

5 kap.

9 §

Ändringen görs för att anpassa ordalydelsen till att det sedan den 1 januari 2000 (SFS 1999:1332) är möjligt för vissa fartygslinjer att få undantag från begränsningarna i 6 § lagen (1999:446) om proviantering av fartyg och luftfartyg. Denna möjlighet föreslås nu bli obligatorisk för vissa angivna fartygslinjer mellan Sverige och Norge. För den som beviljas undantag gäller inte begränsningarna i 6 § provianteringslagen. I stället för nuvarande lydelse föreskrivs därför att en leverans skall *uppfylla de villkor* som gäller för proviantering i 5 och 6 §§ i nyss nämnda lag. Det innebär i sak ingen ändring. En leverans av alkoholdrycker för försäljning ombord på korta rutter mellan Sverige och Norge skall anses som en omsättning utomlands endast om mottagaren har beviljats undantag enligt 6 § tredje stycket provianteringslagen. Ett sådant undantag är alltså ett villkor för att få proviantera med obeskattade alkoholdrycker för försäljning ombord på korta rutter mellan Sverige och Norge.

Överenskommelse angående proviantering av passagerarfartyg i trafik mellan hamnar i Danmark, Finland, Norge och Sverige

Regeringen i Finland och tulladministrationerna i Danmark, Norge och Sverige (det danska finansministeriet, det norska tolldirektoratet och den svenska generaltullstyrelsen) har,

i syfte att förenkla tullkontrollen av resandetraffiken med passagerarfartyg i trafik mellan hamnar i sagda länder utan att effektiviteten i tullkontrollen eftersättes, samt

för att effektivt kunna kontrollera försäljningen och serveringen av obeskattade varor på passagerarfartyg,

träffat följande överenskommelse om proviantering m.m. av passagerarfartyg i trafik mellan ovannämnda hamnar (nordisk provianteringsöverenskommelse):

Artikel 1

I denna överenskommelse förstås med

provantering: ombordtagande på ett fartyg av varor för försäljning eller servering till de ombordvarande passagerarna,

beskattade varor: varor, som vid ombordtagandet är tull-, skatte- och avgiftsbelagda enligt samma regler som vid försäljning till förbrukning i det nordiska land där de inlastas, härvid förutsättes, att det ej i samband med varornas utförsel åtnjutes restitution eller avkortning av tull, skatter eller avgifter och ej heller statssubvention, samt

obeskattade varor: andra varor än ovan nämnda.

Artikel 2

Överenskommelsen gäller passagerarfartyg, som i utrikes trafik uteslutande går mellan hamnar i Danmark (med undantag av Färöarna och Grönland), Finland, Norge (med undantag av Svalbard och Jan Mayen) och Sverige.

Artikel 3

Provantering får ske med följande obeskattade varor för försäljning till passagerare från kiosker eller liknande försäljningsställen ombord, nämligen

a) på rutter, som enligt tullfrihetsreglerna för resande anses som *korta*:
tobaksvaror samt

choklad och konfektyrer,

b) på *andra rutter*:

spritdrycker med en alkoholhalt av högst 60 volymprocent,

vin,

öl,

tobaksvaror,

cigarrettpapper,

choklad- och konfektyrvaror,

parfymer, kosmetiska preparat och toalettmedel.

För servering till passagerare får proviantering ske med obeskattade varor med undantag av tobaksvaror och cigarettpapper.

I övrigt får proviantering ske endast med beskattade varor.

Proviaivering med spritdrycker på korta rutter får icke ske i mindre flaskstorlekar än 3/4 liter och på andra rutter 3/8 liter.

Artikel 4

För försäljning till passagerare får fartyg provianteras med ett efter tullmyndighetens bedömande lämpligt lager av obeskattade varor. Kvantiteterna av de enskilda varuslagen avpassas efter fartygets storlek, trafikområde och förseglingsmöjligheter. Vidare skall hänsyn tagas till om fartyget går på kort rutt eller på annan rutt.

För *andra än korta rutter* får lagret av spritdrycker, vin, öl och tobaksvaror fyllas på med kvantiteter, som erhålles genom att det efter den senaste provianteringen befordrade antalet passagerare multipliceras med den maximala tullfrihetskvantiteten för resande, bosatt i europeiskt land, med erforderliga avdrag med hänsyn till

a) passagerare, som ej uppnått den för tullfri införsel stadgade minimiåldern,

b) tur- och returpassagerare, som ej är berättigade till fullt obeskattat inköp i båda riktningarna,

c) passagerare, som på grund av utlandsvistelsens korta varaktighet ej är berättigade till ovannämnda maximala tullfrihetskvantiteter samt,

d) passagerare, som icke alls eller icke fullt ut utnyttjar möjligheten till inköp av obeskattade varor.

För *korta rutter* får lagret av tobaksvaror fyllas på med kvantiteter, som erhålles genom att det efter den senaste provianteringen befordrade antalet passagerare multipliceras med den maximala tullfrihetskvantiteten för varor inköpta på korta rutter, med erforderliga avdrag med hänsyn till de under a), b) och d) nämnda passagerarna.

Storleken av det i första stycket omnämnda lagret fastställles av tullmyndigheten i den hamn, där rутten har sin utgångspunkt.

Avdrag bestämmes för varje rutt av berörda länders tullmyndigheter.

Proviaivering med obeskattat cigarettpapper får ske till en myckenhet, som högst motsvarar tilldelad kvantitet finskuren tobak (cigaretto).

Proviaivering med obeskattade choklad- och konfektyrvaror, parfym, kosmetiska preparat och toalettmedel samt obeskattade varor för servering till passagerare får ske i en efter tullmyndighetens bedömande lämplig omfattning.

Artikel 5

Försäljning till passagerare av spritdrycker och vin i flaskor samt tobaksvaror och cigarettpapper skall ske från kiosk eller liknande försäljningsställe och ej i samband med servering. Försäljning till ombordanställda får ej ske.

Sådan försäljning av varor som avses i föregående stycke får endast ske till passagerare, som uppvisar för resan gällande färdbiljett (även fribiljett), som vederbörligen klippts eller på annat sätt märkts vid ombordgåendet. Vid försäljningen skall biljetten av försäljaren märkas på

tydligt och varaktigt sätt med uppgift om varuslag, försäljningsdatum och, om så erfordras, färdriktning. Då särskilda omständigheter föreligger, äger berörda länders tullmyndigheter avtala, att kontrollen av försäljningen får ske på annat sätt.

Passagerarna skall genom anslag ombord göras uppmärksamma på gällande tullfrihetsregler i de länder som ruten omfattar.

Försäljningskvantiteterna bör av säljaren begränsas så, att passagerarna icke i något av de länder som ruten omfattar kan införa mer än de i tullfrihetsreglerna fastställda kvantiteterna.

Artikel 6

Såsom villkor för proviantering med obeskattade varor gäller, att huvudsyftet med de enskilda turerna är att upprätthålla trafik i vanlig mening. Framgår av omständigheterna, att detta icke är fallet, t.ex. om särskilda arrangemang ombord är huvudsyftet med turen, kan proviantering med obeskattade varor ej medges.

Artikel 7

Redovisning skall ske beträffande de kvantiteter obeskattade spritdrycker, vin, tobaksvaror och cigarrettpapper som försäljes från kiosk eller liknande försäljningsställe samt i fråga om de kvantiteter obeskattade spritdrycker och vin som förbrukas vid servering.

Redovisning skall ske särskilt för försäljning i kiosk och liknande försäljningsställe och särskilt för servering. Redovisningen, som skall avslutas en gång per dygn eller, om turen varar mer än 1 dygn, vid avslutningen av varje tur, skall innehålla uppgifter om antalet passagerare på varje enkel tur och skall föras på formulär enligt bilagor till denna överenskommelse.

Artikel 8

Överträder fartyg bestämmelser i denna överenskommelse kan tilldelningen av obeskattade varor till fartyget, efter samråd mellan tullmyndigheterna i de länder som beröres av ruten, nekas helt eller för viss tid.

Artikel 9

Vid handläggning av ärende, som behandlas i denna överenskommelse, skall samråd äga rum mellan tullmyndigheterna i de länder som beröres av den rutt, varom fråga är.

Artikel 10

De kontraherande parterna förpliktar sig att underrätta varandra om etablering av nya rutter och ändring av redan befintliga rutter samt att – efter samråd beträffande de enskilda rutterna – utväxla uppgifter rörande passagerarantal och proviantmängder m.m.

Artikel 11

Bilaga 1

Kontraherande part äger uppsäga denna överenskommelse med en frist av 6 månader.

Artikel 12

Bestämmelserna i denna överenskommelse bör i största möjliga utsträckning tillämpas i fråga om passagerarfartyg som också anlöper hamnar utanför Danmark, Finland, Norge och Sverige samt hamnar på Färöarna, Grönland, Svalbard och Jan Mayen.

Artikel 13

Avvikelser från denna överenskommelse får ej göras, såvida ej samtliga kontrahenter är eniga därom.

Artikel 14

Överenskommelsen träder i kraft den 1 januari 1969 för Danmark, Norge och Sverige. För Finlands del träder överenskommelsen i kraft 30 dagar räknat från den dag då man från finskt håll meddelat de andra kontraherande parterna, att Finlands regering uppfyllt de konstitutionella åtgärder, som ikraftträdandet förutsätter.

Överenskommelse om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på s.k. korta rutter mellan Konungariket Sverige och Konungariket Norge

Bilaga 2

Konungariket Sverige och Konungariket Norge har med beaktande av Överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige angående proviantering av passagerarfartyg i trafik mellan hamnar i Danmark, Finland, Norge och Sverige av den 16 december 1968, och

i syfte att komplettera överenskommelsens bestämmelser om proviantering med obeskattade varor för försäljning ombord på korta rutter, samt för att effektivt kunna kontrollera den obeskattade försäljningen på sådana rutter, ingått följande överenskommelse.

Artikel 1

I denna överenskommelse förstås med

proviaivering: ombordtagande på ett fartyg av varor för försäljning eller servering till passagerare,

kort rutt: en fartygslinje mellan svensk hamn från norska gränsen i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till svenska gränsen i öster,

obeskattade varor: varor som vid tidpunkten för provianteringen inte är belagda med tull, skatt eller avgifter enligt de regler som gäller i Sverige eller Norge,

den nordiska provianteringsöverenskommelsen: Överenskommelse mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige angående proviantering av passagerarfartyg i trafik mellan hamnar i Danmark, Finland, Norge och Sverige av den 16 december 1968.

Artikel 2

Överenskommelsen gäller passagerarfartyg som uteslutande går i trafik mellan hamnar i Sverige och Norge.

Artikel 3

Förbudet i artikel 3 a) i den nordiska provianteringsöverenskommelsen mot proviantering med andra obeskattade varor än tobaksvaror samt choklad och konfektyrer för försäljning ombord skall fortfarande gälla för fartyg som trafikerar korta rutter mellan Sverige och Norge. De behöriga myndigheterna i Sverige och Norge får på de villkor som anges i artikel 4 medge dispens från förbudet i fråga om fartygslinje mellan svensk hamn från och med Strömstad i norr till och med Lysekil i söder och norsk hamn från och med Risör i väster till och med Sandefjord i öster.

Artikel 4

Dispens enligt artikel 3 får endast medges fartygslinje som,

1. bedriver åretruntrafik enligt regelbunden tidtabell, och
2. har kapacitet att transportera gods och fordon i betydande omfattning.

Artikel 5

För fartygslinjer som medges dispens gäller den nordiska provianteringsöverenskommelsen.

Artikel 6

Avvikelser från denna överenskommelse får endast göras om de avtalslutande parterna är ense om det.

Artikel 7

Denna överenskommelse träder i kraft 30 dagar efter den dag då parterna har meddelat varandra att deras nationella konstitutionella krav för ikraftträdande har uppfyllts.

Artikel 8

Denna överenskommelse får sägas upp skriftligen med sex månaders uppsägningstid.